

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2019
8. volební období

117

USNESENÍ
ústavně právního výboru
z 38. schůze
dne 20. března 2019

Návrh poslanců Jana Hamáčka, Lubomíra Zaorálka, Kateřiny Valachové, Jana Birke a dalších
na vydání ústavního zákona o celostátním referendu (tisk 111)

Po vyjádření členky návrhové skupiny poslanců posl. Mgr. Kateřiny Valachové, Ph.D.,
zpravodaje posl. Bc. Mikuláše Ferjenčíka a po rozpravě

ústavně právní výbor

- I. **d o p o r u č u j e** Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby návrh schválila,
- II. **d o p o r u č u j e** Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby schválila tento návrh
v následujícím znění:

„ÚSTAVNÍ ZÁKON

ze dne 2019

**o celostátním referendu a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České
republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů**

Parlament se usnesl na tomto ústavním zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
REFERENDUM

Čl. 1

Základní ustanovení

- (1) Tento ústavní zákon upravuje konání celostátního referenda.

(2) Tento ústavní zákon se nevztahuje na konání referenda podle čl. 10a odst. 2 Ústavy České republiky a referendum ve věci výpovědi mezinárodní smlouvy podle čl. 10a Ústavy České republiky.

Čl. 2

Předmět referenda

(1) V referendu lze podle tohoto ústavního zákona rozhodovat o věcech vnitřní nebo zahraniční politiky státu s výjimkou rozhodování o

- a) základních právech a svobodách zaručených ústavním pořádkem nebo mezinárodními smlouvami,
- b) změně ústavního pořádku,
- c) státním rozpočtu a ve věcech znamenajících zásah do právní úpravy nebo správy daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění,
- d) porušení závazků, které pro Českou republiku vyplývají z mezinárodního práva,
- e) členství České republiky v mezinárodní organizaci nebo instituci,
- f) ustanovování jednotlivých osob do funkcí a o jejich odvolávání z funkcí,
- g) individuálních právech a povinnostech,
- h) vyslovení souhlasu s vypovězením nebo ratifikací mezinárodní smlouvy podle čl. 10a Ústavy České republiky.

(2) Referendem nelze schvalovat právní předpisy.

Čl. 3

Otázka pro referendum

Otázka pro referendum musí být jednoznačná, srozumitelná a formulovaná tak, aby na ni bylo možno odpovědět slovem „ano“ nebo „ne“. V jednom referendu může být položeno k téže věci více otázek, pokud tyto otázky nejsou ve vzájemném rozporu. Položeno může být i více otázek k různým věcem.

Čl. 4

Návrh na konání referenda

(1) Navrhovat konání referenda je oprávněn každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let ke dni podání návrhu, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 450 000 občany České republiky oprávněnými hlasovat v referendu se započítáním podpisů podle čl. 5 odst. 2. Doba pro sběr podpisů na této petici činí 12 měsíců a začíná běžet až od okamžiku vyslovení souladu návrhu na konání referenda s ústavním pořádkem a zákonem podle čl. 11.

(2) Navrhovat konání referenda je oprávněn Parlament České republiky. K podání návrhu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny přítomných senátorů.

(3) Návrh na konání referenda musí obsahovat plné znění otázky, o které se má v referendu hlasovat.

Čl. 5

Posouzení návrhu na konání referenda

(1) Ústavní soud posoudí, zda je návrh na konání referenda v souladu s ústavním pořádkem a se zákonem podle čl. 11.

(2) Návrh Ústavnímu soudu na posouzení návrhu na konání referenda může podat každý občan České republiky, který ke dni podání návrhu dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná 50 000 občany České republiky oprávněnými hlasovat v referendu. Návrh Ústavnímu soudu lze podat do 12 měsíců od zahájení sběru podpisů pod peticí.

(3) Navrhuje-li konání referenda Parlament České republiky, předloží předseda Senátu návrh Ústavnímu soudu neprodleně po jeho schválení oběma komorami.

(4) Dokud Ústavní soud nevysloví, že návrh na konání referenda je v souladu s ústavním pořádkem a se zákonem podle čl. 11, nelze referendum vyhlásit.

(5) Ústavní soud rozhodne do šesti měsíců od podání návrhu.

Čl. 6

Vyhlášení referenda

(1) Prezident republiky vyhlásí referendum do 30 dnů ode dne splnění všech podmínek pro jeho vyhlášení.

(2) Prezident republiky vyhlásí referendum tak, aby se konalo nejdříve 90 dnů a nejpozději 180 dnů ode dne jeho vyhlášení.

(3) Pokud by se mělo referendum konat v posledních 6 měsících volebního období prezidenta republiky, Poslanecké sněmovny, třetiny senátorů nebo Evropského parlamentu nebo funkčního období zastupitelstev územních samosprávných celků, vyhlásí prezident republiky referendum tak, aby se konalo společně s volbou prezidenta republiky, s volbami do Poslanecké sněmovny, Senátu nebo Evropského parlamentu nebo s volbami do zastupitelstev územních samosprávných celků.

(4) Má-li se konat více referend, a umožňují-li to lhůty podle odstavců 2 a 3, prezident republiky vyhláší referenda tak, aby se konala současně.

(5) Referendum se nevyhlásí a je-li vyhlášeno, nekoná se, po dobu, po kterou je vyhlášen nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Po tuto dobu se běh lhůt podle tohoto ústavního zákona přerušuje.

Čl. 7

Právo hlasovat v referendu

Právo hlasovat v referendu má každý občan České republiky, který v den konání referenda dosáhl věku 18 let.

Čl. 8

Rozhodnutí přijaté v referendu

Rozhodnutí v referendu je přijaté a závazné ve smyslu čl. 9, hlasovala-li pro návrh nadpoloviční většina hlasujících a tato většina současně představuje alespoň 25 % osob oprávněných v referendu hlasovat. V ostatních případech není rozhodnutí učiněné v referendu závazné ve smyslu čl. 9.

Čl. 9

Závaznost rozhodnutí přijatého v referendu

(1) Rozhodnutí přijaté v referendu zavazuje vládu po dobu volebního období Poslanecké sněmovny, v němž se referendum konalo, nejméně však po dobu 3 let ode dne oznámení výsledku hlasování v referendu. Vláda toto rozhodnutí v rámci své působnosti provede.

(2) Rozhodnutí přijaté v referendu zavazuje obě komory Parlamentu po dobu volebního období Poslanecké sněmovny, v němž se referendum konalo, nejméně však po dobu 3 let ode dne oznámení výsledku hlasování v referendu. Obě komory Parlamentu po tuto dobu nepřijmou usnesení, které by bylo v rozporu s rozhodnutím přijatým v referendu.

Čl. 10

Konání referenda ve stejné věci

Ve stejné věci se může referendum konat nejdříve po skončení volebního období Poslanecké sněmovny, v němž se referendum konalo, a současně po uplynutí nejméně 3 let ode dne oznámení výsledku hlasování v předchozím referendu.

Čl. 11

Podrobnosti o konání referenda

Zákon upraví další podmínky výkonu práva hlasovat v referendu, způsob ověření správnosti údajů na petici podle čl. 4, jakož i podrobnosti navrhování, vyhlásování a provádění referenda, oznamování rozhodnutí přijatého v referendu a soudního přezkumu ve věcech referenda.

ČÁST DRUHÁ
Změna Ústavy České republiky
Čl. 12

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., ústavního zákona č. 300/2000 Sb., ústavního zákona č. 395/2001 Sb., ústavního zákona č. 448/2001 Sb., ústavního zákona č. 515/2002 Sb., ústavního zákona č. 319/2009 Sb., ústavního zákona č. 71/2012 Sb. a ústavního zákona č. 98/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 10a odst. 2 se za slova „daného v“ vkládá slovo „celostátním“.
2. V čl. 40 se za slova „volebního zákona“ vkládají slova „, zákona o provádění celostátního referenda“.
3. V čl. 62 se na konci písmene k) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno l), které zní:
„l) vyhlašuje celostátní referendum a oznamuje jeho výsledek.“
4. V čl. 66 větě druhé se slova „,a k)“ nahrazují slovy „, k) a l)“.
5. V čl. 87 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:
„(3) Ústavní soud dále rozhoduje o souladu návrhu na konání celostátního referenda s ústavním zákonem o celostátním referendu a se zákonem vydaným k jeho provedení.“
Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.
6. V čl. 89 se doplňuje odstavec 4, který zní:
„(4) Rozhodnutí Ústavního soudu, kterým byl podle čl. 87 odst. 3 vysloven nesoulad návrhu na konání celostátního referenda s ústavním zákonem o celostátním referendu nebo se zákonem vydaným k jeho provedení, brání vyhlášení referenda.“

ČÁST TŘETÍ
ÚČINNOST
Čl. 13

Tento ústavní zákon nabývá účinnosti prvním dnem dvanáctého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.“

- III. d o p o r u č u j e Poslanecké sněmovně Parlamentu na začátku podrobné rozpravy ve 2. čtení hlasovat o tom, aby za základ dalšího projednávání tohoto návrhu ústavního zákona byl vzat komplexní pozměňovací návrh obsažený v tomto usnesení ústavně právního výboru,
- IV. p o v ě ř u j e předsedu výboru, aby toto usnesení předložil předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu,
- V. z m o c ň u j e zpravodaje výboru, aby na schůzi Poslanecké sněmovny podal zprávu o výsledcích projednávání tohoto návrhu ústavního zákona na schůzi ústavně právního výboru,
- VI. z m o c ň u j e zpravodaje výboru, aby ve spolupráci s legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny provedl příslušné legislativně technické úpravy.

Bc. Mikuláš FERJENČÍK v. r.
zpravodaj výboru

Dominik FERI v. r.
ověřovatel výboru

Marek BENDA v. r.
předseda výboru